

Celoletna naročnina	230 Lir
Polletna	120 "
Posamezna številka	5 "
Za Jugoslavijo	3 Din

SOSKI TEDNIK

V bližnji prihodnosti bo to naša skupna ustava...

Z velikim razumevanjem in zadoščenjem spremljamo na Goriškem ter ostalem delu cone »A« razvoj in izgradnjo državnosti ter gospodarstva narodov Jugoslavije onstran demokracijske črte, ki so jo zarezali v naše živčeno telo, da bi preprečili narodno združitev in s tem osvoboditev; da bi preprečili ljudsko oblast in s tem v zvezi vse ukrepe gospodarskega značaja, ki dajejo zemljo kmetom, tovarne in ostala gospodarska podjetja delavcem ter izobrazbo vsemu našemu ljudstvu; zato da bi ostali še nadalje v nacionalni, socialni in gospodarski odvisnosti, da bi ostali še nadalje sredstvo najbrezobzirnejšega izkoriščanja in zatiranja.

Toda narodno osvobodilna borba nas je prekalila, za njene pridobitve se ne moremo in se ne bomo nehali več boriti. Zaman so vsi poizkusi in naporu s strani ZVU, njenih policijskih in drugih organov, s katerimi hočejo razbiti naše antifašistične organizacije in borbo za izvojevane pravice, s tem da se jim odvezemajo sedeži, zatirajo in preganjajo njih voditelje; zaman so vsi poizkusi s katerimi bi radi zadušili naš narodni ponos, s tem da hočejo preprečiti vzgojo šolske mladine v duhu pridobitve in narodno osvobodilne borbe, bodisi z vsiljevanjem belogardističnih učiteljev, bodisi z vedno pogostejšimi rekvizicijami s strani posameznih guvernerjev in policijskih organov šolskih knjig (Ciciban, Naša pota in drugih) ter s tem da delajo vsemogoče ovire kulturno - prosvetnemu delu in s tem da se je odvzelo goriškim Slovincem še edini kulturni center »Ljudski dom«. Zaman so vsi naporu in ukrepi, s katerimi hočejo onemogočiti gospodarski razvoj, s tem da ne dovoljujejo ali ovirajo poslovanje zadrug in njih poslovalnic; zaman pa so tudi vsi naporu, da bi preprečili svobodno izražanje goriškega ljudstva za priključitev k FLRJ.

V tej svojstveni borbi smo mogli vzdržati in vzdržimo prav radi pomoči, ki nam jo nudijo narodi Jugoslavije, ki nam jo nudijo ostali slovenski narodi, zlasti Sovjetska Zveza in ki nam jo nudi demokratično ljudstvo vsega sveta, z borbo proti imperializmu in reakciji. V tej borbi nam je mogoče vzdržati, zlasti ko vidimo, kako se v Jugoslaviji iz dneva v dan utrjuje ljudska oblast, raste in se razvija gospodarstvo ter s tem blagostanje svobodnih narodov Jugoslavije.

S posebnim zadoščenjem sprejemamo zlasti mi osnutek ustave LRS, saj bo to v bližnjih mesecih, ko bomo priključeni k FLRJ, naša ustava. Za briške kolone pomeni ustava LRS agrarno reformo, pomeni, da bodo postali lastniki zemlje, ki jo obdelujejo, pomeni izvojevanje borbe proti fevdalnim posestnikom. Delavstvo tovarn ter gospodarskih podjetij vidi v ustavi konec izkoriščanja človeka po človeku. Kmetje živinorejci, sadjarji, vinogredniki, obrtniki, se zavedajo, da bodo mogli razviti in dvigniti gospodarstvo potom združništva itd.

Vse ljudstvo LRS študira danes svojo ustavo, študira jo ljudstvo v coni »B«, zlasti pa jo proučujemo na Goriškem in v coni »A« sploh, zato da se je bomo znali, s skorajšnjo priključitvijo k FLRJ, v največji meri okoristiti.

Naj bo to leto leto še bolj množičnih, še večjih delovnih poletov mlade generacije jugoslovanskih narodov

Iz govora maršala Tita po beograjskem radiu

Leto 1946. je bilo leto velikih naporov naših narodov pri obnovi in izgradnji. Toda to leto je bilo hkrati tudi leto velikih zmag pri premagovanju ovir na poti do uspehov pri obnovi in izgradnji dežele. V preteklem letu je dosegel delovni in tvorni polet naših delovnih množic po mestih in vaseh naše dežele doslej nesluteno višino. Ljudsko tekmovanje širokega obsega je dobilo izraza v vseh ljudskih republikah, v mestu in na vasi, v tovarnah in na polju, na železnicah in pri delu na cestah, v šolah in dru-

Ljudsko tekmovanje širokega obsega

V preteklem letu je bilo zgrajenih in obnovljenih okrog 250.000 vaških in mestnih hiš, popravljenih in obnovljenih ne le na stotine, ampak na tisoče kilometrov raznih cest, na novo so zgradili in obnovili več sto kilometrov starih železniških prog, na stotine manjših in velikih železniških ter cestnih mostov, obnovljenih je na stotine v vojni porušeni raznih tovarn in podjetij, ki že obratujejo, obnovljenih je mnogo premogovnikov in rudnikov drugih rud, dograjenih in odprtih je na stotine in stotine novih šol in drugih ustanov; iz opustošenih krajev je preseljenih in koloniziranih v Vojvodini ter Slavoniji nad 50.000 družin.

V letu 1946. se je neutržno in vztrajno izpopolnjevala in izgrajevala naša slavna armada, varuh naše neodvisnosti in našega mirnega razvoja. Kar pa je prav posebno pomembno za nadaljnji razvoj našega gospodarstva in naše uprave, je to, da so se v preteklem letu zgradili in si pridobili dragocenih izkušenj stotisoči delovnih ljudi, voditeljev in vodilnih kadrov. Vse to je terjalo velikanske fizične in duševne napore ter materialna sredstva.

S čim in na kakšen način se je dalo vse to doseči, ko je dobro znano, da je bila naša dežela v vojni med vsemi deželami v Evropi najbolj razdejana, če izvzamemo Sovjetsko zvezo? Kako se je to moglo doseči, če nismo našli po vojni nikakršnih finančnih sredstev, če nismo razpisali do danes v deželi še nobenega po-

V tem letu se pričanja naše načrtno gospodarstvo, pričanja naš petletni načrt...

Vidite, ta visoka zavednost, ta samopožrtvovalnost naših državljanov je temeljni kapital za dosego dosedanjih uspehov pri obnovi in izgradnji, to pa je hkrati poročstvo za popolno uresničenje vseh naših smotrov.

Državljeni in državljanke Jugoslavije!

Delavci, kmetje in mladina, ljudska inteligenca in delovni državljani!

Napočilo bo Novo leto 1947, drugo povojno leto našega mirnega razvoja, obnove in izgradnje opustošene države. Naj bo leto 1947. leto še večjih zmag v izgradnji naše države. — Zgradimo to leto vsem rodoljubom, ki so v vojni trpeli, streho nad glavami! Ozdravimo v tem letu rane, ki jih je zadal okupator našim

gih ustanovah, povsod, kjer dela ljudstvo v korist skupnosti. To delovno tekmovanje je že pričelo zajemati tudi našo državo pravno in druge ustanove. Čim dalje močnejše in vse bolj na široko zajema tvorni polet delovne množice naše dežele čim dalje globlja in širša postaja kolektivna zavest delovnega ljudstva naše dežele o tem, da s svojimi lastnimi silami lahko premagamo tudi največje težave in uresničimo naš lepši jutrišnji dan. Uspehi v preteklem letu 1946. to najlepše potrjujejo.

sojila, niti prosili zanj v inozemstvu? In vendar se nam je posrečilo, to se pravi narodom se je posrečilo doseči take uspehe samo po zaslugi njihove enotnosti in njihove vztrajnosti pri delu. Dosegli smo to zaradi tega, ker je oblast v rokah ljudstva, ker so vsa važnejša sredstva proizvodnje v rokah delovnih ljudi, v rokah skupnosti, ne pa v rokah posameznih izkoriščevalcev, ki so stremeli v proizvodnji samo za dobičkom, ne pa za ljudsko blaginjo. Dosegli smo to zato, ker smo bili in ker ostajamo nesumljeni nasproti špekulaciji in črni borzi, to smo dosegli zato, ker nismo dovolili reakcionarjem v deželi in izven nje, da bi nas ovirali pri uresničevanju nalog, ki smo si jih postavili, dosegli smo to zaradi tega, ker imajo naši narodi čvrsto vero v novo Jugoslavijo, ker gojijo do nje neizmerno ljubezen vsi naši narodi, — ker je ona dete našega skupnega boja in skupnega trpljenja. Takšne uspehe smo dosegli zaradi tega, ker imamo zavedno in požrtvovalno delavstvo, zavedne kmete, zavedno ljudsko inteligenco; ker imamo čudovito mladino, na katero smo resnično lahko ponosni in ki daje zgled vsem s svojim požrtvovalnim in vztrajnim delom pri izgradnji in obnovi dežele. Doslej imamo podatke za nad 20 milijonov brezplačnih delovnih dni in od tega števila je samo naša mladina dala državi, to se pravi ljudstvu, v letu 1946. nad 15 milijonov prostovoljnih brezplačnih delovnih dni.

narodom! Naj bo to leto, leto splošnega delovnega poleta in ustvarjanja! Naj v tem letu izvrši vsak državljan svojo dolžnost do države in ljudske skupnosti, naj bo v tem letu čim manj napak in neizpolnjevanja dolžnosti! Vsaka ustanova in vsak državljan naj prične v tem letu strogo voditi račun o varčevanju, o čuvanju narodne imovine! Naj da vsak delovni državljan in državljanica vse od sebe za splošno ljudsko skupnost brez škode za svojo fizično sposobnost in sposobnost svoje rodbine!

V tem letu se pričanja naše načrtno gospodarstvo, pričanja naš petletni načrt elektrifikacije in industrializacije, katerih ustvaritev predstavlja predpogoj za hitro uresničenje srečnejšega življenja sedanjih in bodočih pokolenj. Ustvaritev tega pomeni ve-

liko povečanje življenjske in kulturne ravni delovnih ljudi — delavcev, kmetov, ljudske inteligence in vseh delovnih državljanov naše države. Vložimo vse svoje sile, da bi obvladali težke naloge, ki stojijo v tem letu pred našimi narodi in s tem pospešili ustvaritev našega petletnega načrta!

Delavci in delavke Jugoslavije!

Pospešite v tem letu proizvodnjo in zmanjšajte še vedno visoke stroške proizvodnje! Razvijajte v tem cilju vsestransko delovno tekmovanje! Dajte našim narodom čim več proizvodov, ki so potrebni za življenje: tekstilij, obutve, poljedelskega orodja in strojev za kmete itd.! Razvijajte čim bolj množično udarniško delo, ker tudi vas same v prvi vrsti približuje k ciljem, proti katerim že od nekdaj težite t. j. k ustvaritvi boljšega in kulturnejšega življenja!

Kmetje in kmetice Jugoslavije!

Posejte v tem letu vsak košček zemlje in vrta! Dajte čim več vaših proizvodov onim, ki delajo v tovarnah, pri transportu, na raznih gradnjah, ker boste na ta način čim lažje, hitreje in cenejše prišli do raznih orodij, strojev, obleke in vsega, kar vam je potrebno!

OKROŽNI IZVRŠNI ODBOR ZA GORIŠKO JE PODAL POROČILO O SVOJEM DELU

23. p. m. se je sestal okrožni izvršni odbor za Goriško. Važni seji so prisostvovali vsi predsedniki množičnih organizacij, SIAU, mladine, žena in sindikatov.

Izvršni odbor je na svoji seji razpravljal o političnem in gospodarskem stanju v goriškem okrožju. Iz poročil, ki so prišla iz okrožja je razvidno, da je goriško ljudstvo bolj kot kdaj koli enotno v antifašistični uniji ter tesno povezano s svojo ljudsko oblastjo. Iz vseh krajev Goriške imamo poročila, ki govorijo o dejstvih, o katerih se lahko vsakdo prepriča in to kljub vsemogočim oviram od strani ZVU, da je goriško ljudstvo na pravi poti razvoja in napredka in da niso mogla ne ustavljanja in ne grožnje omajati ljudske volje, ki stremi po popolni svobodi. V nadaljni razpravi je izvršni odbor obsodil nerazumljivo in sovražno postopanje ZVU napram ljudskih organizacijam in ustanovam ter ponovno ožigosal

Mladina Jugoslavije!

S svojim prostovoljnim delom in vztrajno požrtvovalnostjo pri izgradnji in obnovi naše v vojni opustošene države si zavzela prvo mesto in ponosla slavo naše mlade generacije naših narodov daleč izven meja naše države. Naj bo to leto še bolj množičnih, še večjih delovnih poletov mlade generacije Jugoslavije in to ne samo v izgradnji naše države, temveč povsod i v šolah in na univerzah, povsod, kjer dela ali se uči mladina! Šolska, strokovna, fizična in kulturna vzgoja naj ti bo naloga, a ostali čas posveti izgradnji in obnovi naše države! Gradnja novih železniških prog, novih cest, novih tovarn in rudnikov, novih zgradb naj čaka tudi tvojo udeležbo v letu 1947!

Ljudska inteligenca!

Povsod, kjer delaš, pa bilo v državnih ustanovah ali v podjetjih, daj vse od sebe v splošnih ljudskih naporih. Naj ti bo tuj vsak birokratizem in brezdušen postopek do ljudi! Razvijaj udarniško delo, kjer koli delaš, ker predstavlja tvoj prispevek k splošnim ljudskim naporom ogromno važnost!

S trdno vero, da bomo ustvarili vse, kar smo si postavili za nalogo, se vrzimo na delo v letu 1947! Vsem našim narodom srečno Novo leto tisočdevetstosedemindesetdeseto!

brezbriznost upravnih in vojaških oblasti, ki so nam obljubile, da bodo dale primerne prostore za sedež okrožnega odbora in njegovih odsekov.

Obširno poročilo o izvršenem delu zadnjih mesecev je jasno prikazalo vseljudo delovanje, ki je zajelo vsa polja, v prvi vrsti socialno, prosvetno in združno. Izvršene so bile volitve v krajevne NOO in združitev manjših edinic v večje upravne enote. Krajevni NOO cele goriške so podali na svojih konferencah izčerpne referate o izgradnji ljudske oblasti.

Okrožni izvršni odbor za Goriško si je zadal za v bodoče celovito vrsto sklepov, s katerimi bo goriško ljudstvo stopilo na novo pot razvoja in napredka ter se združilo z vsemi jugoslovanskimi narodi in Federativni ljudski republiko Jugoslaviji.

Pred zaključkom te važne seje je OIO sprejel resolucije, naslovljene maršalu Titu in predsedniku slovenske vlade tov. Mih. Marinku.

Pot v bodočnost

Novo leto je vrhunec kratkega razdobja, s katerega se razgledujemo v preteklost le v toliko, v kolikor nam ta kaže pot v prihodnost. Trezen pogled, ki je vodil naše delo včeraj, bo uravnaval naša pota tudi v bodočih dneh. Nikoli se ne bomo niti za trenutek izneverili načelam in ciljem, ki so nas vodili v osvobodilni borbi. Naj nam je usoda odkazala še tako različne pogoje,

bomo v vsakem primeru v skladu z okoliščinami nadalevali boj za slednjo ped slovenske zemlje, za narodno svobodo in demokracijske pravice. Hkrati pa bomo skušali s svojim delom kar največ prispevati k človeškemu napredku, k miru in blagostanju.

Razkošani in razdeljeni bomo vendar zmeraj ostali eno telo po svojih težnjah, duhu in srcu. Te naše vezi nikoli ne bodo popusti-

le. Naše besede, da nikoli za nobeno ceno ne bomo priznali odločitve, ki bi bila v nasprotju s pravičnostjo in našimi življenjskimi koristmi, ki smo jih večkrat jasno povedali svetu, niso bile prazne. Ne bomo se sprijaznili s storjeno krivico, kakor se z njo nikoli nismo sprijaznili v preteklosti, ko so mednarodne pogodbe preko nas samovoljno krojile našo usodo. Narod, ki se od-

pove pravičnim težnjam, se je odpovedal življenju. Vem, poleg tega, da je vsaka nenavarna, enostranska odločitev kratkotrajne vrednosti in da je bila enotna volja kakega ljudstva zmeraj zmagovita. Naše stoletne sanje, ki so jih gojili najboljši možje naše preteklosti, ne bodo nikoli pokopane, ampak bodo živele v naših dušah do njihovega popolnega uresničenja.

POLITIČNI PREGLED

Šele leta 1946 so narodi, potegnjeni v vrtinec druge svetovne vojne, resno pričeli graditi mir

Komentar „Pravde“ o rezultatih leta 1946

Veliki moskovski dnevnik je prinesel naslednje poročilo o rezultatih preteklega leta:

Druga svetovna vojna in poraz fašističnega napadalca sta znatno obogatili izkušnost narodov. Svet se je dvignil iz vojne v zavesti, da ne more in ne sme biti vrnitve k stari predvojni praksi v mednarodnih odnosih. To pomeni, da mora znatno demokratičnih sil v vojni utrditi

demokratičen mir, t. j. tak mir, ki ustreza interesom svobodoljubnih narodov, interesom preprečenja nove agresije. Vojna je prinesla velike spremembe v življenje številnih evropskih držav. Primer poveljne Evrope jasno kaže, da sta narodna svoboda in neodvisnost prej odvisnih držav neločljivi od uvrstitve demokratičnih načel, kar ustvarja pogoje za okrepitev mednarodnega miru in varnosti narodov.

O delu Organizacije ZN

Organizacija Združenih narodov je na svoji poti naletela na precejšnje težave. Vendar pa morajo najbolj mrki kritiki in poklični pesimisti priznati, da se je Organizacija ZN približala novemu letu 1947 z nekaterimi uspehi. Največjega pomena za povojni mir in mednarodno varnost je sklep Generalne skupščine o regulaciji in omejitvi oboroževanja, ki je bil sprejet na predlog Sovjetske zveze. Rezultati skupščine, kakor tudi celotna izkušnja Organizacije ZN, so mogočno pokazali, da je odločilen pogoj za uspeh v stvari miru tesno sodelovanje velikih de-

demokratičnih sil. To so v celoti potrdili rezultati dela Sveta zunanjih ministrov, ki je po dolgem in napornem delu ob koncu leta 1946 mogel doseči sporazum o osnutkih mirovni pogodbi z Italijo, Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko in Finsko. Če so se veselile kljub različnim mnenjem pokazale zmožne najti skupen jezik in zavarovati sporazumne sklepe o številnih spornih vprašanjih, ni to le rezultat leta 1946, ampak tudi nauk za leto 1947. V zvezi s pripravo osnutkov mirovni pogodbi z Nemčijo in Avstrijo se bo 10. marca 1947 pričelo v Moskvi novo obdobje dela Sveta zunanjih ministrov.

Sovjetska zveza je bila in bo najbolj trden branik in zanesljiv prvoborec za mednarodni mir in varnost vseh narodov

Prvo povojno leto je živo in prepričljivo pokazalo razširjeno mednarodno pot in prestiž ZSSR. Ugled Sovjetske zveze med narodi tujih dežel raste, ker je bil dosežen z velikimi in plemenitimi dejanji sovjetske države v borbi za mir na vsem svetu. Ta

ugled bo še nadalje rasel v bodočnosti po zaslugi načelne politike Sovjetske zveze, ki jo vztrajno vodi sovjetska vlada na čelu z velikim voditeljem narodov ZSSR Stalinom v interesu vseh miroljubnih narodov.

Ozadje dogodkov, ki se v zadnjem času odigravajo v francoski Indokini

Ze zadnjič smo poročali o bojih v Indokini (Vietnamu). Sedaj pa prinašamo podrobnosti o razmerah v tej deželi ter o vzrokih in razvoju dogodkov, ki se tam odigravajo.

Boji trajajo tam že od 20. decembra, ko so francoske kolonialne čete, stacionirane v Indokini, pričele vojaške operacije proti Ljudski republiki Vietnam.

Ta republika, ki se je osnovala takoj po japonski kapitulaciji, obsega severni in srednji del Indokine, to je Tonking in Anam. Francoska Indokina zavzema vzhodni del polotoka Zadnja Indija. Po površini meri 740.000 km², prebivalcev pa šteje 23 milijonov. Od tega je 20.000.000 Anamitov in 1.000.000 Kitajcev. Glavno mesto je Hanoi (200.000 prebivalcev), največja luka pa Saigon (150.000 prebivalcev), ki leži na ustju reke Mekong.

V ekonomskem pogledu predstavlja Francoska Indokina najvažnejšo francosko kolonijo. Vse ekonomsko življenje Indokine je bilo do te vojne v rokah francoskih kapitalistov in Indokitske banke. Velike francoske firme so pred vojno importirale iz Indokine pod zelo ugodnimi pogoji predvsem kavčuk, premog, cink, železo. Na drugi strani je predstavljala Indokina s svojo slabo razvito industrijo zelo ugodno tržišče za plasiranje proizvodov francoske industrije, zlasti strojev in tkanin. Francoski kapital je v Indokini naravno podpiral samo tiste industrijske panoge, ki so se njih proizvodi lahko plasirali na azijskem trgu. Glavno bogastvo Indokine predstavljajo zato poljedelski proizvodi, predvsem kavčuk, riž, dalje les in rde. Indokina je drugi največji producent riža na svetu; riž je bil najvažnejši izvozni predmet Indokine.

Velika naravna bogastva Indokine in ugodni pogoji za plasiranje produktov in kapitala so že zgodaj pritegnili zanimanje francoskih trgovcev za to zemljo. Z izgovorom, da je treba »zaščititi misijonarje«, je Francija že 1858 okupirala Anam, ki je kmalu nato postal francoski protektorat. V naslednjih desetletjih je Francija zasedla vse pokrajine Indokine in uvedla kolonialni režim, ki mu je načeloval guverner. Francoska Indokina je bila do te vojne upravno razdeljena na štiri protektorate: Tonking, Anam, Kambodža in Laos ter eno kolonijo Kočinčina. S sporazumom 6. marca 1946 je Francija priznala Vietnam, t. j. nekdanjo Indokino kot svobodno republiko v okviru Francoske unije.

Med japonsko okupacijo je Liga za neodvisnost Indokine organizirala močno gverilsko vojsko. Ta liga, ki so jo leta 1941 osnovali Komunistična partija in druge progresivne skupine, je sedaj postala edini politični predstavnik Vietnama, t. j. Indokine Partizani Vietnama so v letih japonske okupacije napadali japonske transporte, vojne baze, organizirali diverzantske akcije in sabotažo v podjetjih, ki so delala za okupatorje.

Takoj po kapitulaciji Japonske so napredni elementi Indokine proglasili demokratično re-

publiko Vietnam. V glavnem mestu provincie Tonking, Hanoi, je Liga za neodvisnost Indokine formirala vlado, istočasno pa se je sestala tudi narodna skupščina, ki je izdelala dalekosežen politični in ekonomski program. Zveze. Ze prve dni po kapitulaciji japonskega imperija je postalo jasno, da hočejo zapadne veselile avtomatično vzpostaviti staro »normalno« stanje v svojih kolonijah. Širom Indonezije in Indokine so nastali »neredi«. Francoska informacijska agencija AFP je skušala dolgo časa zmanjševati pomen anamitskega gibanja za svobodo.

Poskusi francoskih reakcionarnih krogov restavrirati kolonialni sistem v Indokini in zopet utrditi svojo oblast so prav tako kot v Indoneziji naleteli na odločen odpor domačinov. V mnogih krajih Indokine je prišlo do ostrih bojov s francoskimi četami, predvsem s tujsko legijo. Vietnamski so vztrajno branili svojo zemljo pred pohlepom tujih imperialistov. Odločno stališče patriotov Vietnama in francoskih resnično demokratičnih sil s Komunistično partijo Francije na čelu, ki je vedno zagovarjala pravično rešitev francosko-vietnamskih odnosov in opozarjala na taktiko reakcionarnih elementov, ki so nasprotovali polni avtonomiji Vietnama, sta pripravili francosko vlado, da je stopila v pogajanja s predstavni-

ki Vietnama. 6. marca 1946 je bil podpisan sporazum, v katerem priznava Francija Vietnam kot svobodno republiko v okviru Francoske unije. Toda reakcionarni krogi v

Iz Sovjetske zveze Velik industrijski podvig

V Donbasu se dvigajo povsod nova industrijska središča. Na zemljevidu se je pojavil pred kratkim Novošahtinsk. Pred par leti je bilo na tem kraju na zelo bogatem prmogovnem področju, majhno rudarsko naselje. Sedaj so v Novošahtinsku zgradili udobne hiše, Dom kulture, gledališče, šole, rudarske klube in parke. Mesto se še naprej širi. Ob bregovih severnega Donca je bilo zgrajeno veliko industrijsko središče, mesto Kamensk. V mestu so zgradili tovarne poljedelskih strojev in veliko električno centralo; razen tega grade tovarno prehrabene in lahke industrije.

Posebni vlaki za gradnjo železniških prog

Pri gradnji železniških prog v Sovjetski zvezi uporabljajo nove vlake, ki so jih konstruirali so-

Franciji, ki jih podpirajo visoki uradniki v kolonijah, so že od vsega začetka sabotirali ustanovitve normalnih odnosov med Francijo in Vietnamom. Poedini francoski vojni komandanti so v poslednjem času skušali celo nasilno razorožiti regularno vojsko vietnamske vlade. 20. decembra je prišlo do ostrih bojov, ki so se razširili zlasti v severnih krajih Indokine.

Francoske oblasti skušajo zvaliti krivdo za poslednje dogodke v Hanoju na predstavnike Ljudske republike Vietnam in opravičujoče svojo intervencijo z izgovorom, da je bilo treba vzpostaviti »red in mir v deželi«. Nobena dvoma ni, da skušajo reakcionarne skupine v Franciji likvidirati mlado republiko Vietnam in restavrirati v Indokini kolonialni režim, ki je obstojal do te vojne in tako zagarantirati francoskim kapitalistom polno izkoriščanje investiranih kapitalov.

Kot poroča francoska agencija AFP, je poslal predsednik vietnamske vlade Ho Chi Minh predsedniku francoske vlade Leonu Blumu tik pred sedanjimi dogodki v Indokini posebno poslanico. V njej poudarja, da želi Vietnam lojalno sodelovati s Francijo, toda pod pogojem, da ohrani popolno neodvisnost v sistemu Francoske unije. Kljub pripravljenosti Vietnama pričeti direktna pogajanja, pa je sedanja francoska vlada poslala v Indokino številna nova ojačenja. Bližnji dogodki bodo pokazali, kako bo Blumova vlada rešila to pereče vprašanje. Borbe v Indokini pa se medtem nadaljujejo.

vjetski inženirji. Ti vlaki so opremljeni s sistemom spremljevalcev z dvigali in aparati za varjenje, kar omogoča avtomatično in neovirano polaganje tračnic. Na vsakem vlaku je 20 delavcev, ki nadomeščajo 500 ljudi. Pri gradnji železniške proge Odesa - Kišinjev so bila dela z uporabo teh vlakov končana v trikrat krajšem času.

Zaslavski o Culbertsonovem pamfletu

Znani sovjetski novinar Zaslavski zasmehuje v »Pravdi« sramotilni spis ameriškega bridge-mojstra Culbertsona v katerem ta propoveduje vojno proti Sovjetski zvezi:

»Karte so prinesle slavo in bogastvo Culbertsonu. V svoji domovini je Culbertson upoštevan profesor bridgea. (Igra kart, ki jo ponajveč igrajo buržuazni krogi). Izdaja »Svetovni časopis za bridge«. Po njegovih navodilih je 4000 instruktorjev po vsem kapitalističnem svetu razširilo

PISMO IZ ZAGREBA

Po zmagi nad nasilnim okupatorjem so se ljudske oblasti na Hrvaškem znašle v nič kaj zaviljivem položaju. Porušene železniške proge in tovarne, uničeni mostovi in neuporabne ceste ter prazna skladišča, to je bila dedščina, ki so nam jo zapustile nacifašistične bande. Aprovizacija, ki ni v času okupatorja nikoli zadovoljivo delovala, je bila potrebna preureditve in usmeritve, tako da bodo prišli najprvo najbolj prizadeti kraji v poštev. Ropanje okupatorjevih divizij in njih hlapcev, težki in obupni boji ter splošno pomanjkanje v deželi je zahtevalo odločne ukrepe od strani ljudskih oblasti. S pomočjo frontovskih organizacij in odločne volje vsega poštenega dela hrvaškega ljudstva se je začelo s temeljito obnovo. Tudi prehrana se je že takoj po prvih mesecih svobode zboljšala. Z energičnim nastopom mladih sil nove Hrvatske se je začelo s temeljito preuredbo, kar je pokazalo že takoj od začetka lepe uspehe. Bogate pokrajine so

ublažile bedo in lakoto opustošenih krajev, cene, ki so šle dnevno navzgor so se stabilizirale in ljudstvo je občutilo, da so na delu zdrave in nove ljudske sile, ki hočejo na gospodarskem polju postaviti ravnovesje, ki je nujno potrebno, da se ustali in drži v gotovih mejah špekulativno in črnoboržijanstvo. T krivosi delovnega ljudstva so bili tudi v doglednem času ukročni in zatrti. Strogi, a pravični ukrepi nove republike Hrvatske, ki so se pokazali najbolj jasno ob zamenjavi denarja, kjer je bilo nujno potrebno, da hrvaško ljudstvo ta ukrep tudi pravično razume ter ga upošteva. Neumorno so ljudske oblasti začele s tekmovanjem zboljšanja socialnega in gospodarskega nivoja. V prvih mesecih je bilo nujno potrebno, da se poseje čim več žitarih. Polja so bila opustošena, neobdelana. Manjkala je vprežna živina in gnojila. Z dosedaj nepoznanim elanom se je hrvaški narod vrgel v borbo za obnovo.

Sovjetska zveza in UNRRA sta dobavila traktorje, načrt setve je bil izveden stoodstotno. Kljub letošnji suši ni bilo zabeležiti lakote, zato ker je hrvaško delovno ljudstvo pravilno in pravočasno izvedlo vse one ukrepe, ki so jih ljudske oblasti naložile. Brez dvoma je Hrvatska v gospodarsko boljšem položaju od marsikaterih tujih držav, mnogo boljše od vaše cone A.

Gospodarski podvig hrvaškega kmeta

Tudi delo kmeta je postavljeno na drugo, pravičnejšo podlago. Prejšnja praksa o odkupu žitaric po količini pridelanega žita je odpravljena in zamenjana s prostorom, posejanim z žitarih. To pomeni, da ima kmetovalec, ki je bil pridnejši in ki je z umnim in bolj vztrajnim delom več pridelal na svojem zemljišču, temu primerne viške, s katerimi lahko prosto razpolaga. Za odano žito prejme, razen normalnih nakaznic, še posebne nakaznice za nakup oblačilnih predmetov ter drugih reči.

Kakor drugod po Jugoslaviji

tako ima tudi Hrvatska več ali manj obljudene kraje, več ali manj racionalno obdelano zemljo. Iz pasivnih in preveč obljudjenih krajev so odšle večje skupine kmetov v bogatejšo pokrajino. Tem kmetom je bilo razdeljenih 107.046 jutrov zemlje. Po agrarni reformi je dobilo 60.035 družin 120.430 jutrov zemlje. Kmetom so bila dana tudi na razpolago dolgoročna posojila v znesku 508.850.000 Din. pod zelo ugodnimi pogoji.

Predhodno tekmovanje je imelo ta smoter, da je dvignilo čim večjo proizvodnjo. Sedaj je ta velikopotezna akcija končana. Toda sedaj se postavlja druga faza, ki zahteva zboljšanje kakovosti. Pripravljen je načrt, ki se bavi z racioniranjem kultur po vsej državi. V krajih, kot v Dalmaciji, kjer je rastla koroza, bodo posadili bombaž, tobak; povečali bodo nasade sončnic, oljne repice (pese), za kar pride v poštev v prvi vrsti Slavonija. Te spremembe bodo prinesle tudi kmetovalcem več koristi, saj je dokazano, da so industrijske ra-

stline bolj dobičkanosne. Mlada Jugoslavija je na potu žive industrializacije. Nič čudnega, če je glavna skrb naših ljudskih oblasti kako bi se prej kot mogoče osamosvojili od tuje pomoči. Dela se s polno paro in doseženi so že dobri uspehi. Z udarniškim delom, novimi iznajdbami in izboljšanjem strojev se je proizvodnja razveseljivo dvignila. Proizvodnja v N.R. Hrvatski je narastla v tekstilni industriji za 78%, pri premogu za 77%, pri usnjarski obrti 65% itd.

Procvit tudi na industrijskem polju

V prehranjevalni stroki so se proizvodni stroški znižali za 25%, v metalurški za 10 do 25%, v gradbeni za 7 do 15%. Zaradi tega so cene raznega gradiva padle za 20 do 30 odst. V isti vrsti se je zboljšal tudi življenjski standard delovnega ljudstva ter je presegel predvojni stanje. Z velikim zadovoljstvom je bil sprejet začetek nacionalizacije večjih industrij. Ljudstvo se zaveda tega pokreta, ki je usmerjen v široke plasti de-

Culbertsonov sistem. Pred kratkim je izdal sramotilni spis s hrupnim naslovom: »Ali se moramo boriti proti Rusiji?« »Boriti se moramo!« odgovarja Culbertson. Zakaj? Zato - ali vam to ni jasno - ker so ZDA uporabile v igri atomsko bombo kot adut, radi česar so lahko sigurne, da bodo zadale močan udarec, do čim Sovjetska zveza ne bo uspela pri svojem podjetju. Zato, pravi Culbertson, ne smemo izgubljati časa, vreči moramo naše adute v igro.

Culbertson sovraži Sovjetsko zvezo, razlog ima zato. Ne sovraži Sovjetske zveze, ker so boljševidni zaplenili veliko posestvo njegovih roditeljev. Culbertson bi jim to oprostil, kajti zaslužil je več denarja pri kartah, kakor bi mu mogli zaslužiti poljedelski delavci v caristični Rusiji. To česar Culbertson ne more oprostiti sovjetski državi je dejstvo, da tam ni svobode kartanja. Culbertson s strahom izjavlja, da bo tekom 10 let gospodarska moč Sovjetske zveze dosegla gospodarsko moč ZDA in da bo — v 15 letih — mnogo večja.

Ta »profesor« je v politikah navaden kvartač, ki igra z zazna-

movanimi kartami. Meče na mizo zaznamovano karto kadar govori o zavojevnih načrtih Sovjetske zveze in kadar uporablja svoje oborožene sile kot strašilo. Politični kvartač z zaznamovanimi kartami je istočasno v skrbeh radi nekega dejstva — da ogromna večina Američanov ne želi vojne. Culbertsonov odkrit sramotilni spis kaže smrdljive izvore antisovjetske vojne propagande. Temni značaji iz kvartopirnic in javnih hiš, kvartači, kockarji, ki igrajo z zaznamovanimi kartami in zvodniki, se pririvajo v prve vrste na politični pozornici. Zahtevajo, da bi jih opazili in spoštovali — iz razloga, ker vedo, da obstojajo podobne duše v politični igri nekaterih poklicnih politikov in generalov. Kaj pomeni zanje vojna? Zanje pomeni nabiranje kapitala in kariero.

Zadnje zasedanje Generalne skupščine OZN je razočaralo Culbertsona in njegove pristaše iz kvartopirnic. Obtožuje to zasedanje »moralnega defetizma«.

Swoboda kvartanja in swoboda političnih trikov — to je demokracija za različne gospode Culbertsone.

„Zemlja tistemu, ki jo obdeluje“, to je temelj agrarne reforme, ki jo je izglasovala Ljudska skupščina Albanije

Zakon o agrarni reformi, ki ga je sprejela Ljudska skupščina Albanije, je eden izmed najvažnejših zakonov, ki bo osrečil albanskega kmeta ter ga bo gospodarsko dvignil iz okov, ki so ga držale priklenjenega skozi stotletja.

Turški fevdalni sistem, ki so ga bivši albanski oblastniki skrbno negovali, je imel v Albaniji prav klasične oblike. Vse do pred prve svetovne vojne so bili razni begi in begiči (naši graščaki) absolutni gospodarji vse zemlje, svojili so si še vedno stare fevdalne pravice kot n. pr. pravico prve noči, nekako tlako itd. Po prvi svetovni vojni so si kmetje-tlačani opomogli. Postali so svobodni. Vendar je bilo to le na vidéz. Lastnik zemlje je še vedno ostal v glavnem beg, ki je dajal zemljo v najem, ali pa jo obdeloval z dninarji za nesramno nizko plačo. Ako se je kdo takemu begu zameril, ga ta ni poklical na delo in mu ni dal zemlje v najem in tako je bil prisiljen priti ponižno k begu in ga prositi odpuščanja ali pa se izseliti iz kraja. Prejšnji protiljudski režimi so seveda podpirali te vaše kapitaliste, ker so jim bili ti najmočnejša opora. Kakšne so bile v teh razmerah volitve, si lahko mislimo. Vsa ta beda in brez pravnost je nešteto Albancev poglala v svet. In tako danes nimaš na svetu dežele, kjer bi ne našel Albanca.

lovnega ljudstva. Naroc se zaveda, da čim več bo ustvaril, tem močnejša bo država, tem boljši bodo življenjski pogoji za deiovnega človeka. Veliki dobički ne bodo več koristili par stotinam kapitalistov, temveč bodo šli v roke države, ki gradi nova mesta, ceste itd. Posebno veliko pažnjo polaga ljudska republika izgradnji cest. Vsem so predobro znane hrvatske ceste, ki so bile v zelo slabem stanu. Več važnih cest je v gradnji. Dokončana je betonirana cesta Zagreb - Varaždin (100 km). V delu je avtomobilska cesta Zagreb - Beograd, dalje betonirana cesta na morje in proti Mariboru. Ob prekrasni morski obali se gradi turistična asfaltirana cesta, ki bo veliko pripomogla, da se bo tujski promet še bolj dvignil. Vsa Hrvatska je pravo mravljišče, vse dela in gradi za boljše bodočnost velike Jugoslavije. Sadove tega dela pa ne bodo uživali samo bodoči rodovi, marveč že mi sami. Tako je rekel naš ljubljeni maršal Tito, v katerega imamo vsi neomajano zaupanje.

Kmetje so živeli silno bedno. Ovčiji sir in koruzni kruh sta jim vsakdanja hrana. Če je prišla na mizo pečena jagnjetina, je bil v hiši velik praznik. Popolnoma razumljivo je, da se stari režimi niso brigali za kulturni razvoj ljudstva. Tako je bila nepismenost na kmetih ogromna. Zene, ki so po makedonskih zakonih bile še posebno zapostavljene, sploh niso hodile v šolo. Na drugi strani pa so si begi zidali v Tirani krasne vile in pošiljali svoje otroke v inozemstvo.

Zakon o agrarni reformi, katerega so začeli izvajati 29. avgusta 1945, je razgalil vso krivico, ki se je godila albanskemu kmetu, a jo je istočasno tudi enkrat za večno odpravil.

Izvajanje zakona o agrarni reformi pa je naletelo na ogromne težave. Pravih katastrskih knjig in zemljiških map ni bilo, ali pa so bile silno pomanjkljive. Primanjkovalo je geometrov in sposobnega tehničnega osebja. Vplv begov je bil še vedno velik in tako so se ljudje po nekaterih krajih bali sprejemati zemljo. Begi so grozili s preobratom in zunanjo intervencijo ter najrazličnejšimi drugimi lažmi. Pri tem pa jim je pomagala vsa domača in tuja reakcija. V severnih predelih je vladila to propagando stara reakcionarno usmerjena katoliška duhovščina, ki je bila več oziroma tudi sama prizadeta. Na jugu pa so grški monarhofašisti pod okriljem angleških čet s stalnimi obmejnimi incidenti pokušali ustrašiti mlado albansko ljudsko oblast. Toda ljudstvo, vodeno po svoji Komunistični partiji in demokratski fronti, je vztrajalo pri svojem. Manjkajoče geometre jim je dala na razpolago Jugoslavija, organizacije ljudske fronte pa so razgalile vso lažnivost reakcionarne propagande. Največji doprinos pa so dali organizirani agrarni interesenti sami.

Od celotne površine Albanije odpade na obdelovalno zemljo približno 23%, na gozdove 36%, na pašnike 30% in na neobdelovalno zemljo zemljo 11%. Kljub mali površini obdelovalne zemlje pa se skoraj 70% Albancev peča s poljedelstvom. Okoli 22% z živinorejo in le 8% odpade na druge poklice.

Gori omenjenih 23% obdelovalne zemlje računajoč površino Albanije, je bilo pred izvedbo agrarne reforme razdeljeno tako, da je 165 veleposestnikov posedovalo 213.000 ha, kar je 64% vse obdelovalne zemlje v Albaniji. Približno isto je bilo stanje pa-

šnikov in gozdov ter velikih eljčnih nasadov.

Z izvedbo agrarne reforme je dobilo svojo zemljo 40.000 družin s približno 200.000 ljudmi. To pomeni, da je skoraj 25% Albancev postalo sam svoj gospodar, zahvaljujoč zakonu o agrarni reformi. Povprečno je dobila vsaka družina s 5—6 člani 5 ha obdelovalne zemlje. Poleg te zemlje pa so bili razdeljeni še travniki ter nekaj stotisoč oljkinin dreves.

Ako ob pogledu na gornje številke pomislimo še, da je albanski kmet prvič v svoji zgodovini postal res svoboden gospodar na svoji zemlji, potem nam bo popolnoma razumljivo, da je bil 17. november 1946 v Albaniji splošni narodni praznik. Desetisoči novih kmetov so ta dan na veličastnih zborovanjih vzklkali svoji ljudski oblasti, svoji Partiji ter svojemu voditelju in učitelju neneralnemu polkovniku Enver Hadži.

Goriško ljudstvo za albanske poplavlence

Od 6. do 13. januarja — teden za pomoč albanskim poplavlencem

Vsemu našemu goriškemu ljudstvu je znano, da je hrabri albanski narod preteklo jesen zadela huda poplava, ki je napravila ogromno škodo in je ostalo na tisoče družin brez strehe. Narodi ljudske republike Jugoslavije so priskočili albanskemu narodu na pomoč. 28. p. m. so izročili zastopniku albanske vlade v Beogradu nakazilo v znesku 51 milijonov 458.941 lir. V Gorici se je osnoval odbor za pomoč albanskim poplavlencem, ki je napovedal teden za zbiranje prostovoljnih prispevkov na Goriškem. Trajal bo od 6. do 13. januarja. Odbor se je osnoval na pobudo ljudskih organizacij. Zaenkrat pa že beležimo prve prispevke: Mesto Gorica 9.110 lir, železničarji v Gorici 1835 lir, delavci in nameščenci avtobusnega podjetja „Ribi“ 1.030 lir, delavci katoliške tiskarne 1666 lir, komenski okraj 1200 lir, Brda 2085 lir, Kobarid 10642 lir. Do sedaj je bilo nabrano na Goriškem skupno 28.155 lir.

Goriško ljudstvo, ki je v nenehni borbi za svojo narodno svobodo in priključitev k FLRJ spremljalo junaško borbo albanskega ljudstva do svoje osamosvojitve, bo brez dvoma v naslednjem tednu v še večji meri priskočilo na pomoč težko prizadetemu albanskemu narodu.

Prispevajte po svojih močeh, da olajšate bedo junaškega albanskega ljudstva!

Glas iz mesta in z dežele Kanal

Za našega dijaka

Za to prekorigno ustanovo se je v našem okraju nabralo v zadnjem času „za našega dijaka“ 22.000 lir. Od teh je darovala samo tovarna Anhovo 18.000 lir. Lepo število prosvetnih društev je z velikim razumevanjem priskočilo na pomoč. Med temi naj omenimo: prosv. društvo v Ligu, ki je darovalo 500 lir, „Soča“ iz našega trga 200 lir, prosv. društvo „Martin“ iz Kozaršča 500 lir. Vas Ročinj je dala v raznem živežu za 10.000 lir vrednosti, vsi Morsko, Doblar, Melinki, Čiginj, Kozaršče in Log v živežu in raznem blagu čez 57.000 lir.

Ženske organizacije iz Srednjega so darovale 615 lir, iz Doblarja 382 lir, iz Ajbe 100 lir, iz Morskega 130 lir, iz Doline 52 lir, iz Gorenjevasi 452 lir, iz Zapotoka 70 lir in iz Potravnega 102 lir.

ČITAJTE IN ŠIRITE „SOŠKI TEDNIK“

Fašizem ni samo slučajen politični pojav, fašizem je tendenca, ki se vedno znova poraja iz reakcionarnih virov sedanje družbe. EDVARD KARDELJ

Kobarid

Za albanske poplavlence

Za žrtve silne poplave v Albaniji je darovala Okrajna komisija 6142 lir prosvetni delavci 1750 lir, prosvetni delavci 1750 lir, vas ldrsko 2000 lir in vas Ladra 750 lir.

Večji del dopisov bomo prinesli prihodnjé.

Nova navodila glede omejitve dobave električnega toka

Selveg javlja: Po ukazu ZVU bo prekinitev dobave električnega toka v Goriški pokrajini, Trziču in Ronkah ter v coni B bivše Goriške, Tržaške pokrajine od petka 3. januarja 1947 dalje naslednja:

a) za veliko uporabo v direktni zvezi s Selveg-om bo prekinitev ob ponedeljkih od 7.30 do 17 ure.

b) za vsako ostalo uporabo bo prekinitev vse dneve, vključno ob nedeljah in praznikih od 12.30 do 16.30 ure.

DROBNE NOVICE

* Orožniki, ki so se vračali s ponesrečene kazenske ekspedicije proti grškim partizanom, so napadli vas Stefanino, kjer je 95% prebivalcev glasovalo za republiko. Orožniki so se maščevali nad ženami in dekletji. Ubili so jih pet, devet pa težko ranili. Orožnike, ki nočejo požigati partizanskih hiš, pripeljejo v Atene z okovi na rokah.

* Škodove tovarne so izdelale prvo lokomotivo za ekspresne vlake. Njena največja hitrost je 120 km na uro.

* Reuter poroča: 19 obtoženih paznikov taborišča smrti v Dachau je bilo obsojenih na zaporne kazni od 23 mesecev do 2 let. Sramotno!

* Okrožno ljudsko sodišče v Osijeku je obsodilo bivše voditelje osiješke tovarne volnenih izdelkov „Kleina“, ki so obtoženi, da so s svojim protiljudskim delovanjem in ropanjem prizadeli podjetju v nekaj več kot letu dni materialno škodo okrog dva milijona dinarjev, na večletno ječo.

* Talinski pastor Ferdinand Urgenson je izjavil dopisniku Tassa: »Luteranska cerkev Estonske SSR je slovesno praznovala Božič v hramu Sv. Jovana. Ta cerkev je bila med vojno poškodovana, sedaj pa je obnovljena. Slični slovesni obredi so se vršili tudi v vseh drugih luteranskih cerkvah. Sovjetska oblast so nam omogočila »da smo lahko opravili vse verske obrede«.

* Radi velikih naplavin ledu je plovba po Donavi v Romuniji nemogoča.

* Na temelju sporazuma ameriškega in italijanskega ministva za finance je zmanjšana vrednost lire v odnosu do dolarja. Novi tečaj lire je 1 dolar za 400 lir, medtem, ko je bil prejšnji tečaj 1 dolar za 225 lir.

* V Firencih, Neaplju in Bariju so bile te dni velike demonstracije zaradi draginje.

* Pogajanja o spojitvi z reakcionarno organizacijo »Fronte cell'Uomo qualunque« so povzročila v zadnjem času razkol v italijanski liberalni stranki. Voditelj liberalne skupine Selvaggi je izjavil, da je liberalna stranka pripravljena sodelovati s qualunque, nakar je voditelj qualunque-istov Gianni izjavil, da bo njegova stranka nudila liberalcem vso možno pomoč. Njegova stranka se bo imenovala od slej »liberalno - demokratska fronta uomo qualunque«.

Sprememba tarife za užitninski davek

Mestno županstvo v Gorici obvešča, da bo s 1. januarjem 1947, spremenjena tarifa za užitninski davek, v smislu predpisov, ki jih je zavezniška vojaška uprava izdala s splošnim ukazom št. 36. Tarifa bo spremenjena za predmete, ki so obdavčeni po vrednosti, in sicer na podlagi novih srednjih cen, ki so jih določili pristojni uradi (Sepral, trgovska zbornica in podkomisija za cene) in potrdilo Okrožno predsedstvo.

V primeri z letom 1946 bo užitninski davek povišan zlasti za meso, sir, slanino in mast, sveže maslo, sladkarije, kuretino in kunčevino ter dišave.

Povišek davka zadene tudi blago, ki bo 1. januarja 1947 zjutraj v zalogi. Zato so trgovci dolžni, da to blago naznanijo na mestnem užitninskem uradu. Pri tem uradu si lahko tudi ogledajo novo užitninsko tarifo.

* Kakor poroča agencija France Presse je italijanska komisija za ugotavljanje vojnih zločinov sklenila, izročiti vojaškim oblastem sledeče vojne zločince: generala Birzio - Birollia, vojaškega guvernerja v Črni gori za časa italijanske okupacije, generala Gastona Gambaro, bivšega komandanta XI. armijskega korpusa, generala Renata Coturia, bivšega komandanta V. armijskega korpusa, Francesca Giuntia, bivšega guvernerja Dalmacije in Emilia Graziolija, bivšega visokega komisarja v Ljubljani za časa italijanske okupacije.

* Pred ameriškim vojaškim sodiščem v Nuernbergu se je pričela razprava proti bivšemu namestniku nemškega letalstva, feldmaršala Milchu. Odgovoren je za deportiranje nemških delavcev na prisilno delo, zaradi pobijanja in slabega ravnanja z ujetniki, posebno za obešanje in nečloveške eksperimente v koncentracijskih taboriščih.

* Kakor poročajo iz Batavije se boji nadaljujejo na Sumatri. Holandske čete se borijo na Javi proti Indonezijcem na področju Batavije in Baudungja. Boji so se pričeli tudi na otoku Borneo in na otoku Bali. Na otoku Celebes vodijo holandske čete operacije, ki so zelo obsežne.

* Ministrstvo za notranje zadeve LR Bosne in Hercegovine je s svojim odlokom z dne 20. decembra p. l. odpustilo nadaljnje prestajanje kazni 482 kaznjencev, ki so bili kot pripadniki kvizlinških oboroženih formacij obsojeni po zakonu o kaznivih dejanjih proti ljudstvu in državi, ki pa so s svojim obnašanjem v kazenskih poboljševalnih zavodih dobili pravico na pogojni odpust.

* Iz Stockholma je odplula bolgarska ladja »Redina« s tovorom 60 ton — po večini obleke in obutve — ki jih pošilja Švedska kot pomoč Jugoslaviji. Z isto ladjo je namenjeno tudi 32 ton daril za Albanijo. Te dni so odposlali iz Švedske tudi 32 ton zdravil in zdravniških instrumentov. Pripravlja se nova pošiljka, ki bo znašala 150 ton za Jugoslavijo.

* V podrinskem okrožju je 280 zadrug, od katerih je 193 nabavno - potrošnih. Poleg tega je 5 okrajnih zadrug. Skoro vsaka vas v okrožju ima zadrugo. V zadrugah je včlanjenih 90% domačinov.

* Ob priliki proslave rojstnega dne generalisima Stalina so se vršile po vsej Jugoslaviji slavne proslave in akademije.

* V Beogradu se je vršila svečana komemoracija o priliki petletnice herojske smrti narodnih prvoboriteljev Vukice Mitrović-Sunje, Djure Strugarja, Miloša Matijevića in Davida Pajića. Svečane komemoracije so se udeležili najvidnejši predstavniki naših ljudskih oblasti. Po erominutnem molku so počastili spomin padlih prvoboriteljev. Zbor beograjskega radia je nato zapel posmrtno koračnico »Kot žrtve ste padli«.

* Delegacija britanskega sindikata mehanikov se je vrnila v London po daljšem potovanju po Sovjetski zvezi. V treh tednih so predstavniki britanskih mehanikov napravili 8000 milj in obiskali številne sovjetske tovarne. Delegati so poudarili, da so vodili s svojimi sovjetskimi tovariši zelo iskrene razgovore o sindikalnih in drugih vprašanjih.

* V Istri je v teku agrarna reforma pod geslom »Zemljo tistemu, ki jo obdeluje«. Koloni se zbirajo na množičnih zborovanjih in razpravljajo o agrarni reformi. Na raznih skupščinah so odposlanci sklenili, da mora priti zemlja v roke tistemu, ki jo obdeluje.

* Dne 22. p. m. je prva proletarska brigada proslavila svojo peto obletnico obstoja. Prva proletarska brigada je bila prva brigada Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije in je ena izmed najboljših brigad. Leta 1942 ji je maršal Tito v imenu KP Jugoslavije poklonil zastavo, pod katero se je borila in zmagala.

* V vzhodni Bosni je bilo otvorjeno veliko število analfabetičnih tečajev. Prebivalstvo jih pridno obiskuje.

* Monarho-fašistične oblasti so zaprle študentski dom v Solunu in vrgle na cesto 60 siromašnih študentov, od katerih je bilo večje število aretiranih.

* Znani angleški fašist Mosley, ki izdaja »Mosley Publication Limited« je vložil tožbo proti predstavnikom nacionalnega Trade Uniona delavcev grafične in papirne industrije, ker je ta Trade Union odklonil izvršitev fašističnih naročil. — Pod solncem ni nič nemogočega, v Angliji pa že tem manj!

* Britanski parlament je pozval Prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR, naj pošlje delegacijo na obisk v Vel. Britanijo. Prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR je poziv sprejel ter se pričakuje, da bo delegacija sovjetskih ljudskih poslancev dospela v Vel. Britanijo koncem februarja 1947.

* Turške oblasti so zatrle večje število demokratičnih listov. Večje število študentov, kakor tudi druge osebe so pod stalnim nadzorstvom.

* Prebivalstvo Titovega Velesa je priredilo topel sprejem delegatom makedonske emigracije v Kanadi in Ameriki.

Slovenski vodniki iz Trenti: Komac in Tržbarji so spremljali v triglavske višave vse prve generacije slovenskih in tujih planincev. Le utavimo se pri cerkvi v Trenti, kjer nas pozdravi Anton Tržbar - Spik, še edini preostali, ki nam bo pripovedoval lovske in planinske zgodbe s Triglava.

Naše pesmi, bajke, pravljice nosijo sloves Triglava v daljni svet. Zgovorno in nazorno nam ga rišejo fotoslike, nam ga prednašajo Triglavski nemi filmi. »V kraljestvu Zlatoroga«, »Triglavske strmine«, »Triglav pozim«, »Triglavske smuke«, a koliko je še neizčrpanih zakladov?

Stojimo vrh Triglava, pod nami v Trenti je bliskalo in grmelo, divja nevihta se je podila v steno, v električni napetosti sino zadrževali sapo, iz palice so svigali »Elijevi ognji«, lasje so se ježili iskre so pokale... Triglav bog? Zda se pojavi nebesna prikazen: kolobar - glorioza in v njej ožarjeni Triglav v veličastnem sijaju. Triglav - bog!

Pozdravljen Triglav - zinagovalec! Tvoja stena je veličasten slovenski prestol, ki ga ne razmaknejo nobene sile. Iz tega prestola zapovej gorškim vrhovom. Tvojim služabnikom, da te čuvajo v tvojih nepremakljivih mejah za nove slovenske neskončne veke.

O, Triglav moj dom, kako si krasan...

Kotiček za telesno vzgojo

Tekma za jugoslovansko prvenstvo v Trstu

Na tržaškem stadionu sta se pomerili za jugoslovansko nogometno prvenstvo moštvi ljubitelji »Ponziane« in »14. oktober« iz Niša. Čeravno so Lj. »Ponziane« visoko zmagali nad gosti, vendar je splošen potek igre pokazal, da so gostje lepo in povezano igrali ter da je bil visokega poraza v veliki meri kriv nadomestni vratar in utrujenost, ki so jo kazali gostje iz Srbije.

Gostje so v prvem polčasu takoj od začetka lepo zaigrali, toda kmalu nato so popustili. V premoč so prišli Lj. »Ponziane« ter zabil dva gola. Drugi polčas je videl

še boljše in ostrejšo igro moštva »14. oktober«, toda kljub vsemu prizadevanju so dosegli le časten gol. Tržaško moštvo je prijelo kaj kmalu vaje igre v svoje roke ter zabil še nadalje tri gole. Splošno mnenje je bilo, da je neizkušeni rezervni vratar gostov kriv vsaj treh golov.

Igralo se je na opolznem in težkem terenu. Gledalcev je bilo okrog 4000. Sodil je zadovoljivo tov. Petrič iz Reke.

Vozni red Odhod in prihod vlakov na glavni železniški postaji v Gorici

Odhod v Trst ob 2 uri 46 minut po polnoči, nato ob 6. uri 17 minut zjutraj, ob 8. uri in pol — ob 2. uri 2 minuti popoldne, ob 5. uri 5 minut, ob 6. uri 9 minut zvečer, ob 10. uri 21 minut pred polnočjo.

Prihod iz Trsta ob 1 uri 6 minut po polnoči, nato ob 6. uri 33 minut zjutraj, ob 7. uri 50 minut, ob 8. uri 25 minut — ob 1 uri 11 minut popoldne, ob 3 uri 12 minut, ob 6. uri 25 minut zvečer, ob 9. uri 27 minut.

Odhod v Videm ob 1 uri 8 minut po polnoči, ob 6. uri 38 minut zjutraj, ob 8. uri 26 minut — ob 1 uri 16 minut popoldne, ob 6. uri in pol zvečer, ob 9. uri 32 minut.

Prihod iz Vidma ob 2 uri 44 minut po polnoči, ob 6. uri 5 minut zjutraj, ob 7. uri 19 minut — ob 1 uri 55 minut popoldne, ob 6. uri 4 minute zvečer, ob 10. uri 18 minut pred polnočjo.

Odhod v Ajdovščino ob 4. uri 20 minut zjutraj, ob 5. uri in pol zvečer.

Prihod iz Ajdovščine ob 5. uri 37 minut zjutraj, ob 6. uri 55 minut zvečer.

Avtobusno podjetje M. Feriani

Odhod iz Gorice (Travnik) ob 13. uri (preko Komna).

Prihod v Trst ob 14. uri 55 minut.

Odhod iz Gorice (Travnik) ob 16. uri (preko Štanjela).

Prihod v Trst (ulica F. Severo) ob 18. uri 20 minut.

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ
Za list odgovarja ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: Gorica,
Korzo Roosevelt, 33/II. — Izdaja lista je odobrena od A. I. S.
Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: „Primorski dnevnik“

TRIGLAV

Pozdravljen Triglav, častitljivi oče, mogočni prvak Julijcev, ki si danes v svoje svobodno okrilje objel še goriške vrhove, kipe-

glav« — pa že ugovarjajo: »Mali Triglav je le pleče, a ne vrh« — Fustimo znanstvenike, a pojdimo rajš s pesniki in borci, kajti za

prav za prav ustanovili že l. 1872 »Triglavske prijatelje«, ki so imeli svoj »Triglavski dom« nad Velempoljem, a so se razšli. Leta

TRIGLAV (2865 metrov): najvišji čuvar slovenske zemlje

če k tvojemu vzvišenemu prestolu, ki so budne predstraže pri vhodu v tvoje kraljestvo. Mangrt, Kanin, Matajur, Krn, Bogatin, Porezen, toliminski in trnovski vrhovi, vsi-po vrsti so se razmahnil pred tvojim dostojanstvom in nepremično zrejo v tvoje jasno vladarsko obličje. In mi, kakor da bi nas iz verig odklenili, romamo sproščeni po Soški dolini, po Trenti, globoko v tvoje osrčje, da se po dolgih letih poklonimo tvojemu veličanstvu in krepčamo ob tvojih studencih ter da nas tvoje vile zazibajo v prelestne triglavske sanje.

Pozdravljen — svobodni Triglav!

Naravoslovci, zemljepisci, znanstveniki, triglavologi se še danes sprašujejo in ugibajo: od kdaj in odkod ime Triglav? Ali je staroslovansko božanstvo, bajesvno bitje, veliki troglavi bog Triglav, gospodar groma in neba? Ali pa ima res tri glave — tri vrhove? Je Veliki Triglav, je Mali Triglav, a kje je Srednji? In se poglabljajo v čudovito slovansko bajeslovje, v duhove, pripovedke, pesmi, dalje zemljepisci v gorske oblike, v gorsko stvarstvo in trdijo, da se z bohinijske strani vidijo tri glave. V Bohinju odkrijejo staroslovanske grobove, starine, torej še iz staroslovanske, poganske dobe. Triglav — bog? Pa zanikajo drugi čes: narod gleda drugače, svobodneje, s fantazijo, pastirji, lovci, drvarji to vidijo »ko sonce proti poldnevu zasije Triglavsko teme, zariše zadnja senca obliko treh

nas je Triglav simbol moči, simbol oblasti, vladarstva, simbol svobode!

»Ob sili, borbi in viharji
pa trčno kakor Triglav stoj,
in kmalu o rumeni zarji
napočil tudi dan bo tvoj!

(Franc Levce, iz l. 1866.)

Ime Triglav se omenja že v starih listinah, ne moremo pa še točno ugotoviti vseh prvih zmagovalcev Triglavskega vrha. Imenuje se leto 1877, ko je naravoslovec Balthasar Hacquet iz Ljubljane poskušal s pomočjo domačinov doseči vrh, prišel je samo do Kredarice. Leta 1875 je poskušal srečo pesnik Valentin Vodnik, vnet goroborec in ljubitelj gor, ali se je z vsjo družbo vrnil. Leta 1805 pa je naš veleturist Valentin Stanič kot prvi Goričan z domačimi spremljevalci prišel na vrh. Prvi ljudje, ki so dosegli Kredarico in morda tudi vrh sam, so bili gotovo lovci, pastirji, torej domačini. Iskani viri ne povedo mnogo, ali moramo verjeti, da so naši Bohinjci in Trentarji gledali kot prvi Triglav v lice in so se skoz meglo in viharje povzpeli k njegovemu soncu — pred vsemi naravoslovci, razumniki, profesorji. Naš domači človek, pastir, lovec, čeprav nezapisan ali imenovan, je priboril lovorike prvih triglavskih zmag.

Prihaja doba hribolastva in organiziranega planinstva. Prvo slovensko planinsko društvo so

1874 je že nemško planinsko društvo zabilo prve kline, prve rane v sreč Triglava ter pozneje postavilo svoje postojanke. Toda l. 1893 je Slovensko planinsko društvo planilo v Triglavsko pogorje. Leta 1896 je že stala »Triglavska koč« na Kredarici in pozneje Aijažev stolp prav na vrhu, ki je prekrizal nemške načrte. Slov. plan. društvo se je razvitalo v polnem razmahu. Očka Triglav je začudeno gledal krog sebe, kako ga vrtajo, klesajo, uravnavaajo njegova rebra v stene, kako mu v živo zabijajo klince, kako mu skrunijo svetišča in njegovo savenost ter mu jemljejo toliko njegovih čudes. Zagrmel je včasih in zarjul po svojih plazovih, da so se človeške bajte zrušile in so se steze utrgale. A človek je le silil vanj. Danes je Triglav prepleskan z markacijami in znamenji ter prebuden s klini in žicami. Ponosne stavbe: Triglavski dom na Kredarici, »Aijažev dom v Vratih«, »Aleksandrov dom«, »Strničeva koč«, »Vodnikova koč«, »Koča na Roliču« vzpičujejo slovensko posest v Triglavskem pogorju.

Mnogi so njegovi častilci. Jže Abram, Klement Jug, Franc Setničar, so nam Goričanom najsvetlejša imena, ki so jih klesali kot spominke plošče v triglavskih stenah, predvsem nam je pok. msgr. Franc Setničar, kot triglavski samohodec edinstveni vzor planincev, ki je zabeležil preko sto vzponov na Triglav (postavil si je nalogo, da je premagal Triglav vsak mesec v letu).